

Suolasalmenharjun tuulivoimapuiston osayleiskaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Projekti: Suolasalmenharjun tuulivoimapuiston osayleiskaava
Työnumero: 25006695
Asiakas: Suolasalmenharjun Tuulipuisto Oy
Päiväys: 16.11.2022, tark.3.4., 24.5.2024, 27.3.2025
Kaavakonsultti: Sweco Finland Oy

Sisältö

1	Suunnittelun kohde.....	5
1.1	Suunnittelualueen sijainti.....	5
1.2	Suolasalmenharjun tuulivoimahanke.....	5
1.2.1	Sähköverkkoon liittyminen.....	6
2	Suunnittelun tavoitteet.....	7
3	Suunnittelun lähtökohdat.....	7
3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT).....	7
3.2	Maakuntakaava	8
3.2.1	Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050	8
3.2.2	Keski-Pohjanmaan maakuntakaavat.....	9
3.2.3	Keski-Suomen maakuntakaavat	9
3.3	Yleis- ja asemakaava	10
3.3.1	Vaikutusalueen tuulivoimahankkeet.....	10
3.4	Pohjakartta	11
4	Ympäristön nykytilanne	11
4.1	Asutus.....	12
5	Osallistuminen	13
5.1	Osalliset.....	13
5.2	Miten suunnitteluun voi osallistua?.....	13
5.3	Tiedonsaanti ja osallistumisen mahdollisuudet prosessin erivaiheissa	13
6	Vaikutusten arviointi	14
6.1	Kaavoitus- ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen	14
7	Suunnittelun vaiheet.....	15
8	Yhteystiedot.....	16

Johdanto

Alueidenkäyttölain (AKL) 63 §:n mukaan ”kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoituksen ja merkityksen nähdessä tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista”.

Tässä osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) kerrotaan Alajärven Suolasalmenharjun tuulivoima-alueen kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen, osallistumismahdollisuudet ja alustava aikataulu.

Pohjan Voiman Suolasalmenharjun Tuulipuisto Oy suunnittelee Alajärven Suolasalmenharjun alueelle noin yhdeksästä, maksimissaan 270 metrin korkuudesta, tuulivoimalasta muodostuvaa tuulivoimapuistoa. Osayleiskaavalla luodaan edellytykset tuulipuiston toteuttamiselle. Alueelle laaditaan oikeusvaikutteinen osayleiskaava siten, että sitä voidaan käyttää suoraan rakentamisluvan myöntämisen perusteena (AKL 77a §). AKL 77 b § mukaan laadittaessa 77 a §:ssä tarkoitettua tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa, on sen lisäksi, mitä yleiskaavasta muutoin säädetään, huolehdittava siitä, että:

- *yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta alueiden käyttöä kyseisellä alueella;*
- *suunniteltu tuulivoimarakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu maisemaan ja ympäristöön;*
- *tuulivoimalan tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää.*

Suolasalmenharjun yleiskaava on ns. hankekaava, jonka suunnittelun tavoitteista vastaa Pohjan Voiman Suolasalmenharjun Tuulipuisto Oy kaupungin ohjattessa kaavoitusta. Alajärven kaupunki vastaa kaavoituksen sisällöstä ja kaavaprosessista alueidenkäyttölain edellyttämällä tavalla. Kaupunginhallitus hyväksyi Suolasalmenharjun tuulivoimaosayleiskaavoituksen käynnistämisen Pohjan Voima Oy:n kaavoituspyynnön mukaisella alueella. Vireilletulo kuulutus julkaistiin 28.3.2023. Suolasalmenharjun Tuulipuisto Oy on tehnyt kattavasti maanvuokrasopimuksia hankealueen maanomistajien kanssa. Maanvuokrasopimuksia tullaan tekemään edelleen kaavaprosessin edetessä.

Hanke kattaa tuulivoimalaitokset perustuksineen, niitä yhdistävät maakaapelit ja/tai ilmajohdot, sähköaseman sekä hankealueelle rakennettavan tiestön. Lisäksi varaudutaan rakentamaan sähköaseman yhteyteen akkuteknologiaan perustuva sähkövarasto.

Suolasalmenharjun tuulivoimahankkeeseen liittyen sovelletaan YVA-menettelyä. Ympäristövaikutusten arviointi on laadittu YVA-lain (252/2017) ja asetuksen (277/2017), sekä maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) ja -asetuksen (895/1999) edellyttämässä laajuudessa. YVA-menettelyssä tutkittiin kaksi vaihtoehtoa 9 voimalan sijoitussuunnitelmaa. Vaihtoehdossa VE1 suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus oli 300 metriä ja vaihtoehdossa VE2 270 metriä. Yhteysviranomaisen antoi YVA-menettelystä perustellun päätelmänsä 5.11.2024. Perustellun päätelmän ja YVA-menettelystä saadun muun palautteen perusteella kaavaehdotukseen on valittu YVA:ssa tarkasteltu toteutusvaihtoehto VE2.

Hankkeen toteuttaminen vaatii lisäksi rakentamislain (751/2023) mukaiset rakentamisluvat.

Osayleiskaavalla luodaan edellytykset tuulivoima-alueen toteuttamiselle. Yleiskaavan laadinnassa otetaan huomioon alueidenkäyttölain mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset.

Hankkeen suunnitteluprosessi toteutetaan tiiviissä yhteistyössä asukkaiden ja muiden osallisten sekä eri viranomaisten kanssa.

Alustavan voimalapaikkasijoittelun mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 28.3.-28.4.2023 ja ensimmäinen kaavaluonnos 29.11.2023-26.1.2024. Tämän jälkeen on tuulivoimasuunnittelu edennyt. YVA-menettelyssä arvioitiin toinen vaihtoehto muutetulla voimalapaikkasijoittelulla ja siksi osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitettiin ja laadittiin uusi osayleiskaavaluonnos. Päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 2.5.-23.5.2024 ja toinen kaavaluonnos 7.8.-6.9.2024.

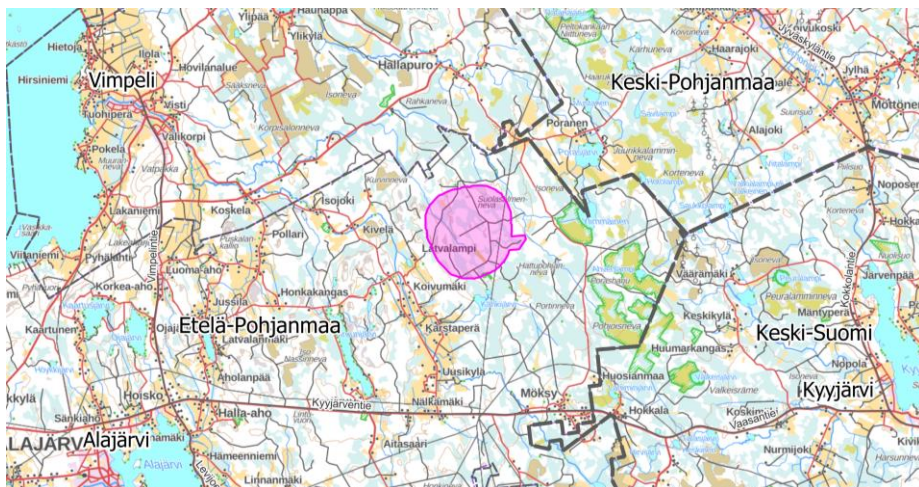
Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa suunnittelu-prosessin kuluessa.

1 Suunnittelun kohde

1.1 Suunnittelualueen sijainti

Kaavoitettava alue sijaitsee Etelä-Pohjanmaan maakunnassa, Alajärven kaupungissa. Vimpelin kunnan rajalle kaava-alueen pohjoisreunalta on noin 800 m, Perhon kunnanrajalle koilliseen on noin 2,5 km ja itään Kyyjärven kunnanrajalle noin 7 km. Kaava-alueen rajalta etäisyys Alajärven keskusta on noin 18 km, Vimpelin keskusta noin 14 km, Perhon keskusta noin 15 km ja Kyyjärven keskusta noin 19 km. Kaavoitettavan alueen pinta-ala on noin 1554 hehtaaria.

Kaava-alue sijaitsee Alajärven kaupungin koillisosassa (Kuva 1).

Kuva 1. Kaava-alueen sijainti.

1.2 Suolasalmenharjun tuulivoimahanke

Suolasalmenharjun Tuulipuisto Oy suunnittelee Alajärven kaupungin Suolasalmenharjun alueelle enintään yhdeksästä tuulivoimalasta muodostuvaa tuulivoima-aluea (Kuva 2). Tuulivoimaloiden yksikköteho on enintään 14 MW. YVA-menettelyn aikana tarkasteltiin hankealuetta, joka oli pinta-alaltaan laajempi (2200 ha) kuin kaavaehdotuksen mukainen kaava-alue (1554 ha) (Kuva 2). Kaavoituksen yhteydessä määritellään voimaloiden enimmäiskorkeudet.

Sweco | Suolasalmenharjun osayleiskaava

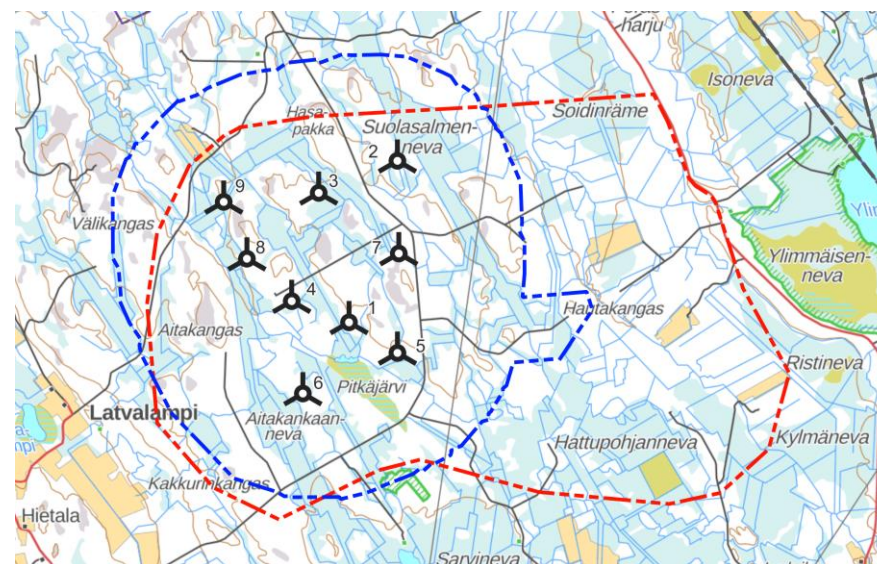
Työnumero: 25006695

Päiväys: 16.11.2022, tark.3.4., 24.5.2024, 27.3.2025

Kaavassa mahdollistetaan enintään 270 metriä korkeat tuulivoimalat, joiden tornit ovat enintään 180 metrin korkuisia ja roottorin halkaisijat enintään 180 metriä. Kaava-alueen sähköasema-alueen läheisyyteen osoitetaan noin yhden hehtaarin suuruinen varaus akkukentän rakentamiselle.

Tuulivoimaloiden sijoitussuunnittelua on tehty osana hankesuunnittelua yleiskaavaprosessin aikana. Tuulivoimaloiden sijaintiin ovat vaikuttaneet mm. luonnonolosuhteet, melu- ja varjostusanalyysit sekä voimalaitosvalmistajasta riippuvat voimaloiden väliset minimietäisyydet optimaalisen tuotannon varmistamiseksi. Kaavarajasta, voimaloiden sijoittelua ja voimaloiden kokonaismäärää on tarkennettu kaavaprosessin aikana huomioiden kaavoitus- ja ympäristövaikutusten arviointiprosessin (YVA) selvitykset, viranomaislausunnot, mielipiteet ja sidosryhmäkeskustelut.

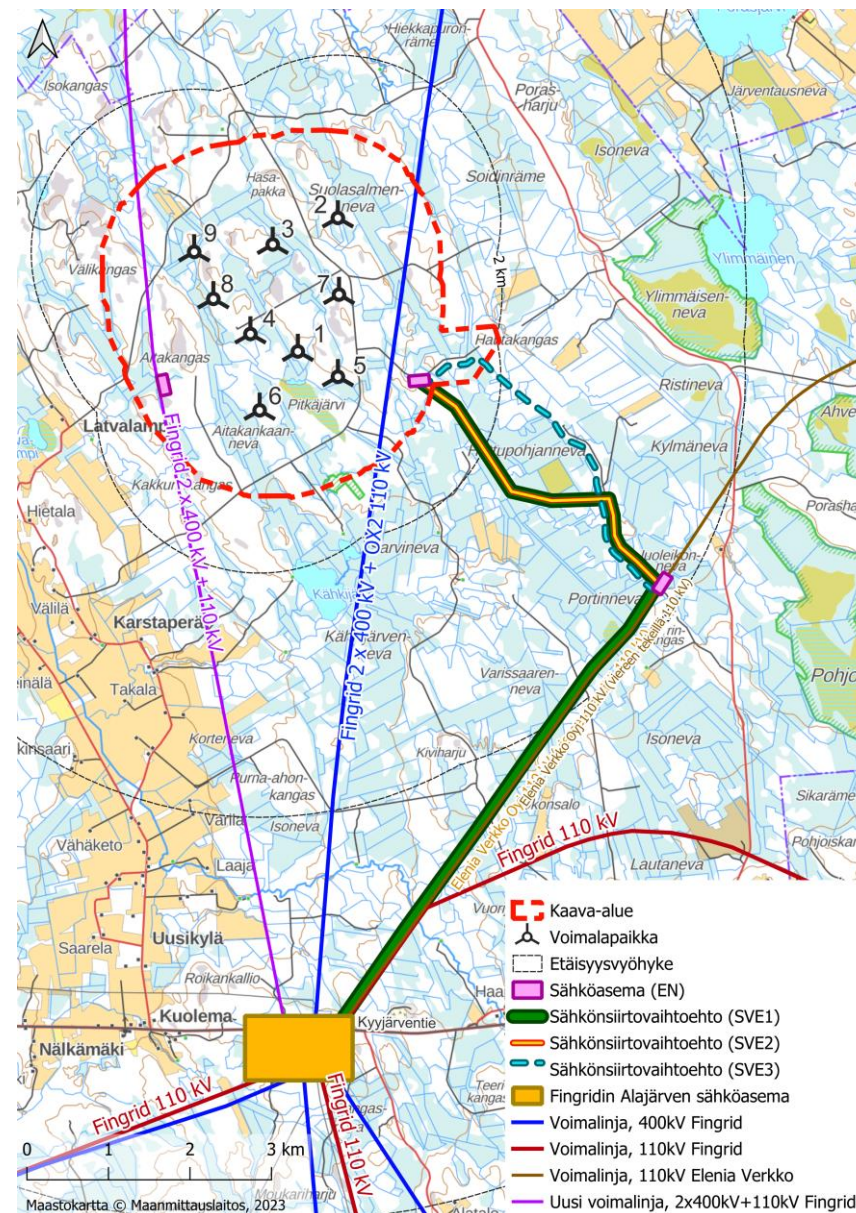
Sijoituspaikoille johtavia teitä tulee mahdollisesti vahvistaa ja rakentaa osin kokonaan uusia tieyhteyksiä. Teiden tulee olla kantavalta osaltaan vähintään 5–6 metriä leveitä.

Kuva 2. Maastonselvitykset on laadittu tuulivoimalan YVA-menettelyn hankealueelle (pun) ja kaavoitettavan alueen rajausta seuraa likimääräistä melumallinnuksen 40 dB aluetta (sininen).

1.2.1 Sähköverkkoon liittyminen

Tuulivoimalat on tarkoitus yhdistää sähköverkkoon maakaapeli- tai ilmajohtoyhteydellä (110 kV tai keskijännite). Liittyminen tapahtuu hankealueen kaakkoisosasta metsätien vartta, Elenia Verkko Oyj:n Alajärvi-Perho 110 kV voimaljohtoon tai tämän rinnalla edelleen Fingridin Alajärven sähköasemalle, tai uuteen Jylkkä-Alajärvi 110 kV linjaan (Kuva 3).

Kuva 3. Hankkeessa tarkastellaan maakaapeloinnilla tai ilmajohtoin toteutettavaa liityntää.

2 Suunnittelun tavoitteet

Kaavatyötä ohjaavat kaupungin, asukkaiden ja muiden osallisten tavoitteet, suunnittelutilanteesta johdetut tavoitteet sekä valtakunnalliset alueidenkäyttö-tavoitteet. Tavoitteet tarkentuvat kaavatyön edetessä.

Tuulivoimarakentamisen ohjauksen keskeinen tavoite on sovittaa tuulivoimalat mahdollisimman hyvin ympäristöön. Silloin voidaan ehkäistä ja minimoida voimaloista luonnolle ja ihmisten elinympäristölle aiheutuvat haitalliset vaikutukset. Lisäksi tulee huomioida teknistaloudelliset tekijät (mm. tuuliolosuhteet, liitännät sähköverkkoon, rakentamista ja huoltoa tukeva infrastruktuuri, perustamisolosuhteet) sekä muu alueidenkäyttö.

Tavoitteena on laatia alueelle osayleiskaava, jolla luodaan edellytykset tuulivoimapuiston rakentamiselle. Alueelle laaditaan oikeusvaikutteinen osayleiskaava siten, että sitä voidaan käyttää suoraan rakentamisluvan myöntämisen perusteena (AKL 77a §). Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja sen hyväksyy Alajärven kaupunginvaltuusto.

Tuulivoimapuiston tavoitteena on osaltaan edistää ilmastopoliittisia tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut. Tuulivoiman osalta tavoitteena on nostaa tuulivoimalla tuotetun sähköntuotanto Suomessa vuositasolla 9 terawattituntiin (TWh) vuoteen 2025 mennessä. Vuoden 2023 lopussa Suomen tuulivoimakapasiteetti oli 6 949 MW. Kapasiteetilla tuotettiin sähköä 14,4 TWh, joka vastasi noin 18 prosenttia maamme sähkönkulutuksesta.

Lisäksi yleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet sekä suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet.

Tuulivoimarakentamiseen sovelletaan pääsääntöisesti samoja säännöksiä kuin muuhunkin rakentamiseen. Suurien tuulivoimaloiden toteutuksen tulee lähtökohtaisesti perustua alueidenkäyttölain (1999/132) mukaiseen kaavoitukseen, jossa määritellään tuulivoimarakentamiseen soveltuvat alueet.

Tuulivoimapuiston osayleiskaavatyötä ohjaa Alajärven kaupunki, ja kaavakonsulttina toimii Sweco Finland Oy. Alajärven kaupunki on tehnyt alueesta kaavoitussopimuksen hanketoimijan (Pohjan Voima Oy) kanssa.

Hankkeesta vastaavan tarkoituksena on perustaa tuulivoima-alue, jossa haitalliset vaikutukset luontoon ja ihmisiin ovat mahdollisimman pienet ja joka on taloudellisesti kannattava.

Sweco | Suolasalmenharjun osayleiskaava

Työnumero: 25006695

Päiväys: 16.11.2022, tark.3.4., 24.5.2024, 27.3.2025

3 Suunnittelun lähtökohdat

”Kansallisessa ilmasto- ja energiastrategiassa linjataan toimia, jolla Suomi täyttää EU:n vuoden 2030 ilmastovelvoitteet ja saavuttaa ilmastolain mukaiset tavoitteet kasvihuonekaasujen vähentämisestä 60 prosentilla vuoteen 2030 ja vuotta 2035 koskevan hiilineutraaliustavoitteen. Strategian keskiössä on vihreä siirtymä ja keväällä 2022 ajankohtaistunut irtautuminen venäläisestä fossiilisesta energiasta.” (Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2022:53)

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää maakunta-, yleis- ja asemakaavojen ohella. Tavoitteiden ensisijaisena tarkoituksena on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa.

Keskeiset teemat valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa ovat toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen, tehokas liikennejärjestelmä, terveellinen ja turvallinen elinympäristö, elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat ja uusiutumiskykyinen energiahuolto.

Tuulivoimahankkeita koskevat erityisesti energiahuollon tavoitteet, joiden osalta yleistavoitteissa todetaan, että *”Alueidenkäytössä turvataan energiahuollon valtakunnalliset tarpeet ja edistetään uusiutuvien energialähteiden hyödyntämismahdollisuuksia”*. Lisäksi valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet korostavat tuulivoimarakentamisessa pyrkimystä keskitettyihin ratkaisuihin sekä tuulivoimarakentamisen ja muiden alueidenkäyttötarpeiden yhteensovittamista. Tuulivoimarakentamista koskevien tavoitteiden lisäksi tuulivoima-alueiden suunnittelussa on otettava huomioon muutkin valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, kuten esimerkiksi maisemaa, luonnonarvoja ja kulttuuriperintöä, puolustusvoimien toiminnan turvaamista sekä lentoturvallisuutta koskevat tavoitteet.

Toimivien yhteysverkostojen ja energiahuollon osalta VAT:ien erityistavoitteissa mainitaan lisäksi mm. että *”voimajohtolinjauksissa on ensisijaisesti hyödynnettävä olemassa olevia johtokäytäviä”*.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet huomioidaan maakuntakaavoituksessa, jonka kautta ne konkretisoituvat myös alemman tason kaavoihin ja muihin alueidenkäytön suunnitelmiin.

3.2 Maakuntakaava

3.2.1 Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050

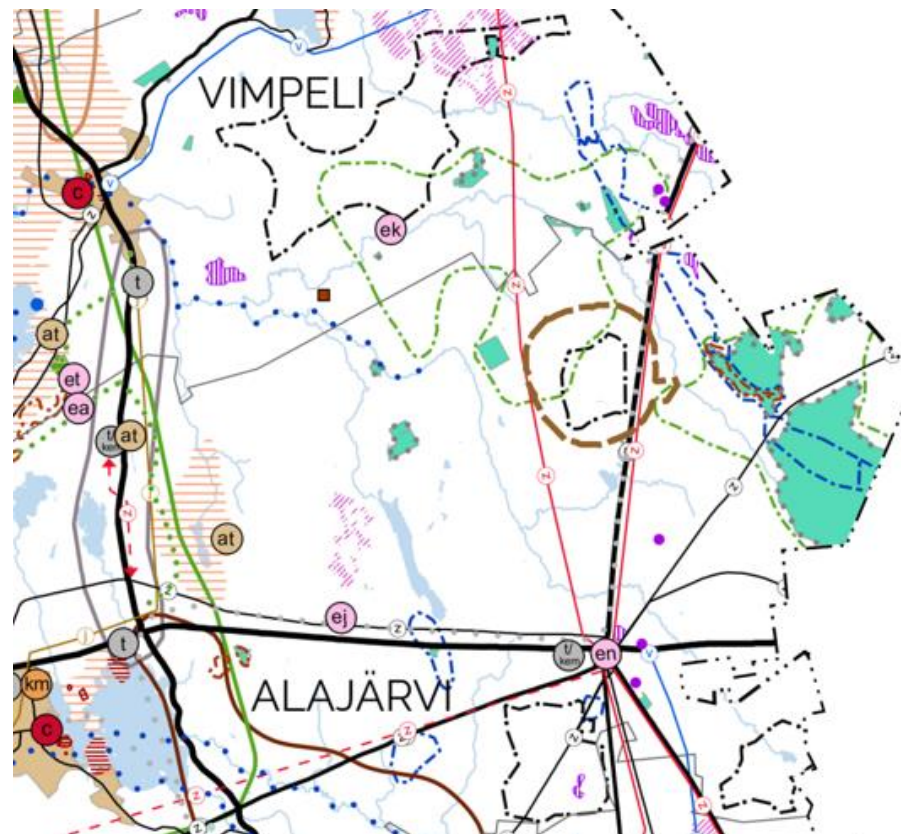
Etelä-Pohjanmaan maakuntahallitus päätti marraskuussa 2021 käynnistää maakuntakaavan uudistamisen. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavoituksessa on seuraavaksi tarve kokonaisuuden tarkastelulle eli kaikki teemat yhdistäville, uudelle kokonaismaakuntakaavalle.

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 oli julkisesti nähtävillä 5.4.–13.5.2024 (Kuva 4). Julkisen kuulemisen aikana osallisilla oli mahdollisuus lausua kaavaehdotuksesta mielipiteensä.

Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:n kokouksessaan 16.9.2024 (§ 22). Maakuntahallitus 17.12.2024 kokouksessaan (§ 107) on päättänyt määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain (1.1.2025 alkaen alueiden käyttölaki) 201 §:n nojalla ennen kuin se on saanut lainvoiman. Voimaan tultuaan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kumoaa aiemmin hyväksytyt voimassa olevat Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavat kokonaisuudessaan.

Maakuntakaavasta on jätetty kahdeksan valitusta, joiden käsittely jatkuu Vaasan hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeus voi tarvittaessa keskeyttää maakuntakaavan täytäntöönpanon.

Maakuntakaavan laadintaan sisältyi erilaisia taustaselvityksiä, joiden tarkoitus oli tarjota maakuntakaavatyön tueksi ajantasaista tietoa erilaisista maankäytön teemoista, käynnissä olevista kehityskuluista ja eri kaavaratkaisuvaihtoehtojen vaikutuksista. maakuntakaavan uudistustyössä kartoitetaan mm. uudet potentiaaliset tuulivoima-alueet.

Kuva 4. Ote voimassa olevasta Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050:sta. Suolasalmenharjun tuulivoimaosayleiskaava-alue ruskealla katkoviivalla.

Maakuntakaavassa olevia merkintöjä:

Hankealueelle on osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa tuulivoima-alue (musta pistekatkoviiva).

Auetta halkoo 400 kV voimajohto ja uusi voimajohto sekä hankealueen länsireunalla uusi voimajohto rakentamisrajoituksineen.

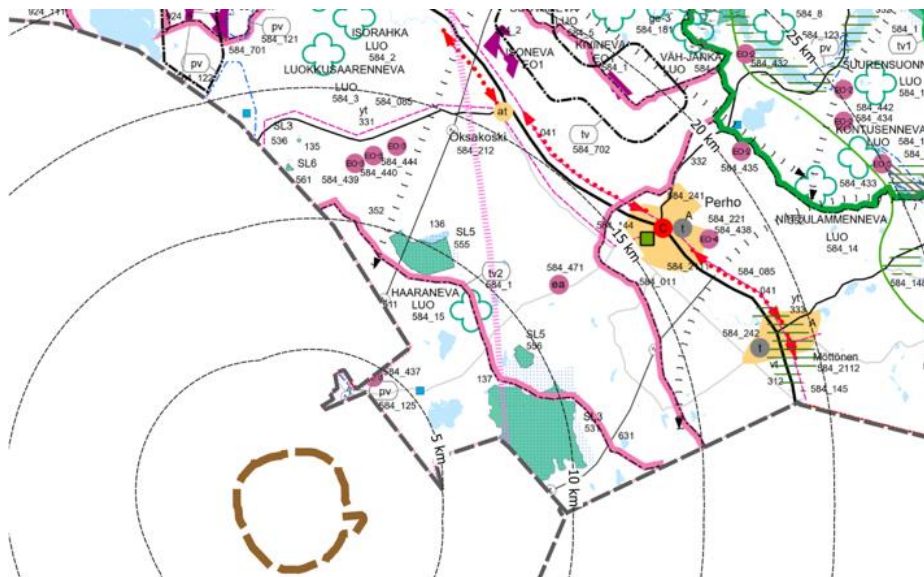
Moottorikelkkailureitti (harmaat pallot) kulkee olemassa olevaa voimajohtolinjaa pitkin hankealueen läpi.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeää aluetta (vihreä pistekatkoviiva), jolla osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan edustavat luontokokonaisuudet sijoittuvat hankealueen kaakkois- ja luoteisiin.

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue (harmaa palloviiva) hankealueen itäpuolella. Luonnonsuojelualueita (turkoosi alue) hankealueen länsi-, pohjois- ja itäpuolella. Pohjavesialueet hankealueen koillis- ja itäpuolella (sininen pistekatkoviiva).

3.2.2 Keski-Pohjanmaan maakuntakaavat

Keski-Pohjanmaalla maakuntakaavoitusta on tehty vaiheittain, vaihekaavat 1.-5. ovat lainvoimaisia ja 6., jonka päätemoina ovat kaivostoiminta, matkailu- ja virkistys, tuulivoima ja viherrakenne, on OAS-vaiheessa. Maakuntakaavojen yhdistelmäkartta on esitetty kuvassa 5.

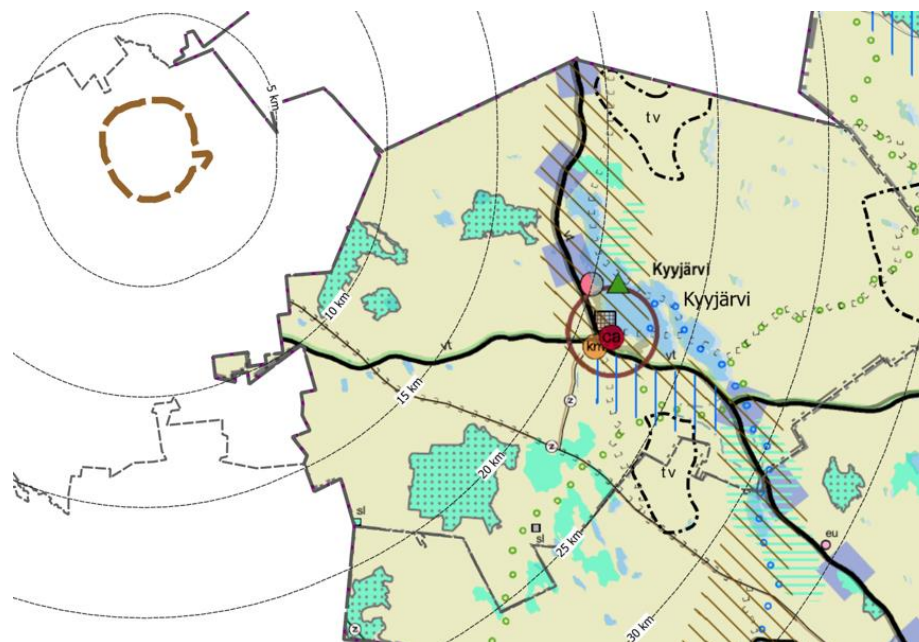

Kuva 5. Ote Keski-Pohjanmaan maakuntakaavayhdistelmästä. Maakuntakaavayhdistelmän päälle on lisätty Suolasalmenharjun osayleiskaava-alue ruskealla ja etäisyysvyöhykkeet

3.2.3 Keski-Suomen maakuntakaavat

Keski-Suomessa on voimassa 28.1.2020 lainvoiman saanut Keski-Suomen maakuntakaava. Keski-Suomen maakuntavaltuusto hyväksyi kokouksessaan 8.12.2023 (§ 21) Keski-Suomen maakuntakaavan 2040. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 23.2.2024 (§ 11) määrätä maakuntakaavan tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla ennen kuin se on saanut lainvoiman. Voimaantulosta kuulutettiin 19.3.2024. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on päätöksessään 2.12.2024 hylännyt kaavasta tehdyt valitukset ja todennut kaavan lainmukaiseksi. Korkeimpaan hallinto-oikeuteen on jätetty yksi valituslupapyyntö ja asian käsittely KHO:ssa on kesken.

Keski-Suomen maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa seudullisesti merkittävän tuulivoimatuotannon ja liikenteen osalta. Lisäksi kaavaprosessin aikana on tarkasteltu hyvinvoinnin aluerakennetta. Kuvassa 6 ote maakuntakaavayhdistelmästä.

Kuva 6. Ote Keski-Suomen maakuntakaavayhdistelmästä. Maakuntakaavayhdistelmän päälle on lisätty Suolasalmenharjun osayleiskaava-alue ruskealla ja etäisyysvyöhykkeet.

3.3 Yleis- ja asemakaava

Alueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa.

Hankealueesta lounaaseen olevan Iirinjärven loma-asutus on järjestetty rantaosayleiskaavalla, joka on hyväksytty vuonna 1987.

3.3.1 Vaikutusalueen tuulivoimahankkeet

Alajärven kaupungissa valtatie 16 eteläpuolella Louhukankaan ja Möksyn tuulivoima-alueiden osayleiskaavat ovat saaneet lainvoiman 2017. Alueen on 36 voimalan kokonaisuus, joka on kokonaisteholtaan 216 MW. Rakennusluvut ovat saaneet lainvoiman heinäkuussa 2020. Tuulivoimaloiden pyyhkäisykorkeus on 200 metriä. (Toimija Ilmatar). Puisto on aloittanut tuotannossa vuoden 2024 alussa.

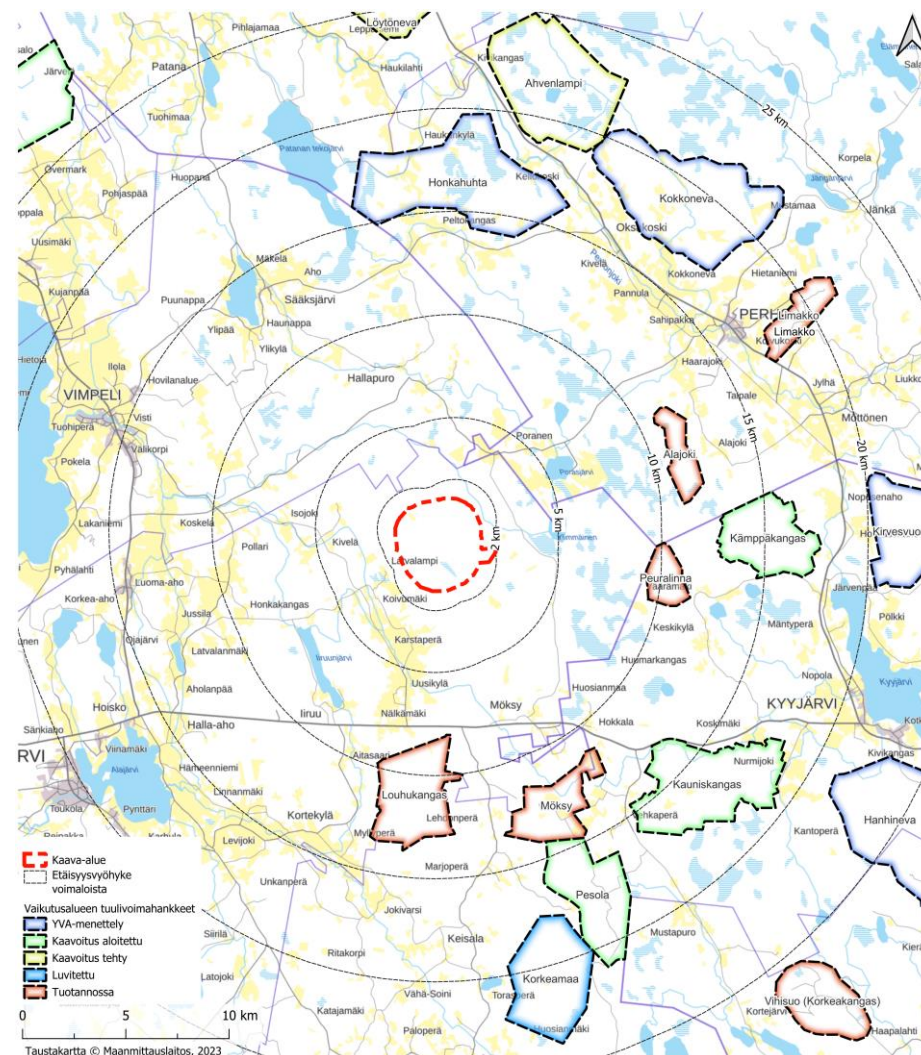
Perhon kunnan eteläosassa on tuotannossa Alajoen 7 tuulivoimalan kokonaisuus (29 MW) ja tuotannossa Limakon 9 voimalan alue (27 MW). Kokkonevan 30 turbiinin (300 MW) sekä Ahvenlammen 7 voimalan (70 MW) osayleiskaavat ovat hyväksytty, mutta eivät lainvoimaisia. Honkahuhdan 8 turbiinin ja n. 250 ha aurinkovoima-alueen hanke on luonnosvaiheessa.

Kyyjärven kunnan luoteisosassa hankealueen itäpuolella on tuotannossa Peuralinnan 7 voimalan kokonaisuus (45 MW). Kaavoitus on ehdotusvaiheissa Kyyjärven Kämpäkankaan 7 voimalan sekä Kauniskankaan 7 voimalan toteuttamiseksi. Kyyjärven kunnan pohjoisosan Kirvesvuoren alueen kaavoitus on aloitettu 20 voimalalle.

Soinin kunnan pohjoisosassa on laadittu osayleiskaavat Pesolan ja Korkeamaan voimalahankkeille (84+100 MW), joissa 12 ja 17 tuulivoimalan paikat, joista Korkeamaa on luvitettu.

Karstulan Korkeakankaan 9 voimalaa (45 MW) on tuotannossa.

Suolasalmenharjun vaikutusalueen tuulivoimahankkeet on esitetty kuvassa 7.

Kuva 7. Suolasalmenharjun vaikutusalueen tuulivoimahankkeet.

3.4 Pohjakartta

Suunnittelun pohjana käytetään maastotietokanta-aineistoa ja tarpeen mukaan muuta karttamateriaalia mittakaavassa 1:10 000.

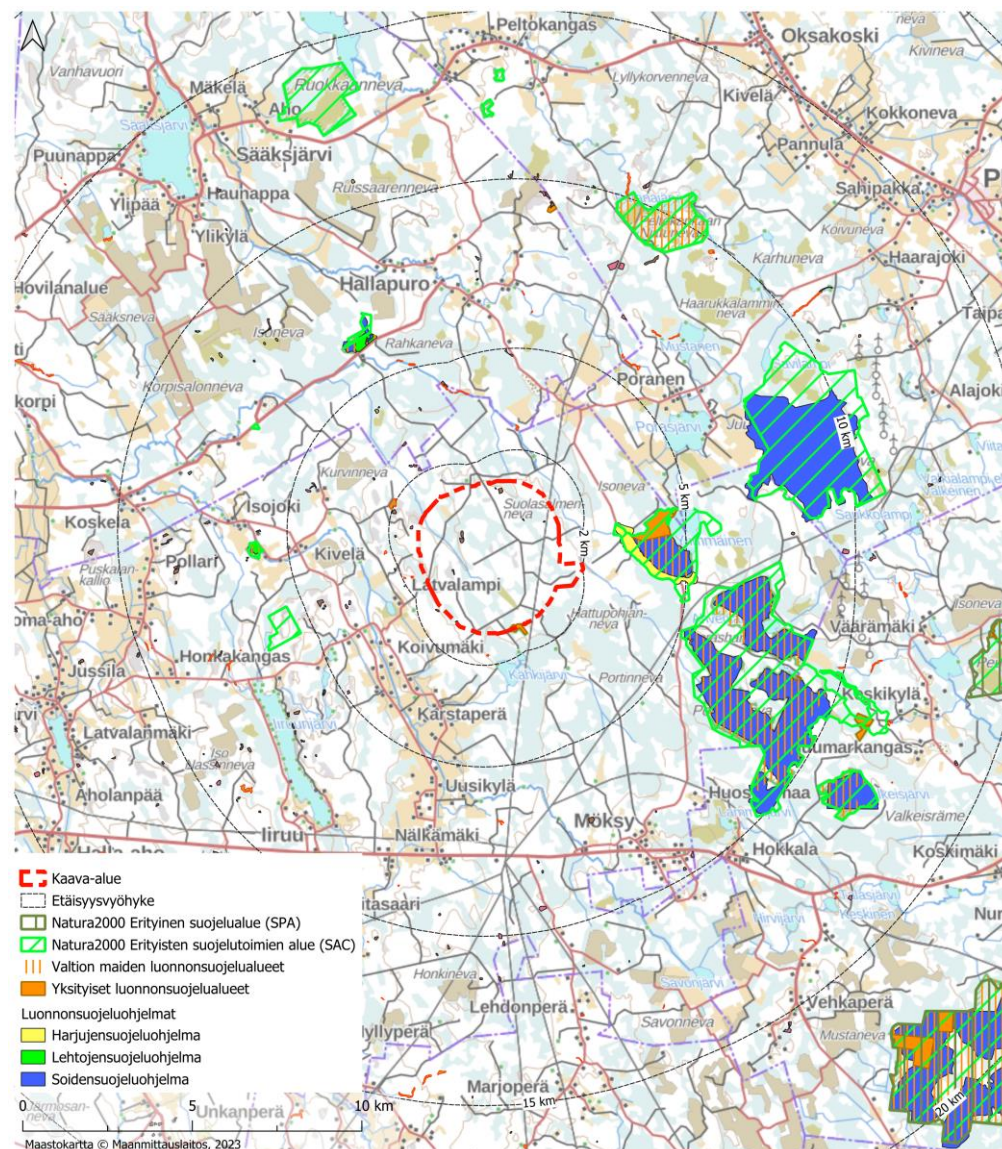
4 Ympäristön nykytilanne

Luonnonympäristön kannalta (Kuva 8) Alajärven ja Kyyjärven rajamailla sijaitsee laaja aluekokonaisuus, johon kuuluu soidensuojelualueita ympäristöineen sekä niihin liittyviä harju- ja dyynimuodostumia sekä järviä. Tuulipuistoa lähimpänä on itäpuolella Natura 2000 -alue Pohjoisneva (SACFI0800012) ja Harjujensuojeluohjelmaan kuuluva Ristiharju. Hankealueen etelärajalla on yksityismaiden luonnonsuojelualue Lisähöykinpuro (YSA244624).

Hankealue lähiympäristöineen on maastomuodoiltaan loivaa ja metsäistä, ja alueen suot on ojitettu. Hankealueen pohjoisosassa Ylimmäisestä laskee Pyy-puro yhtyen Poikkijokeen. Alueen lounaisosan pieni Pitkäjärvi laskee luoteeseen Kuollutpuroon.

Suunnittelualueella on olemassa olevia metsäautoteitä, joita hyödynnetään tuulivoimapuiston rakentamisen aikana sekä toiminnan aikaisena huoltotiestönä. Hankealue lähiympäristöineen on pääasiassa sulkeutunutta metsävyöhykettä lukuun ottamatta voimalinjan aukkoa maastossa.

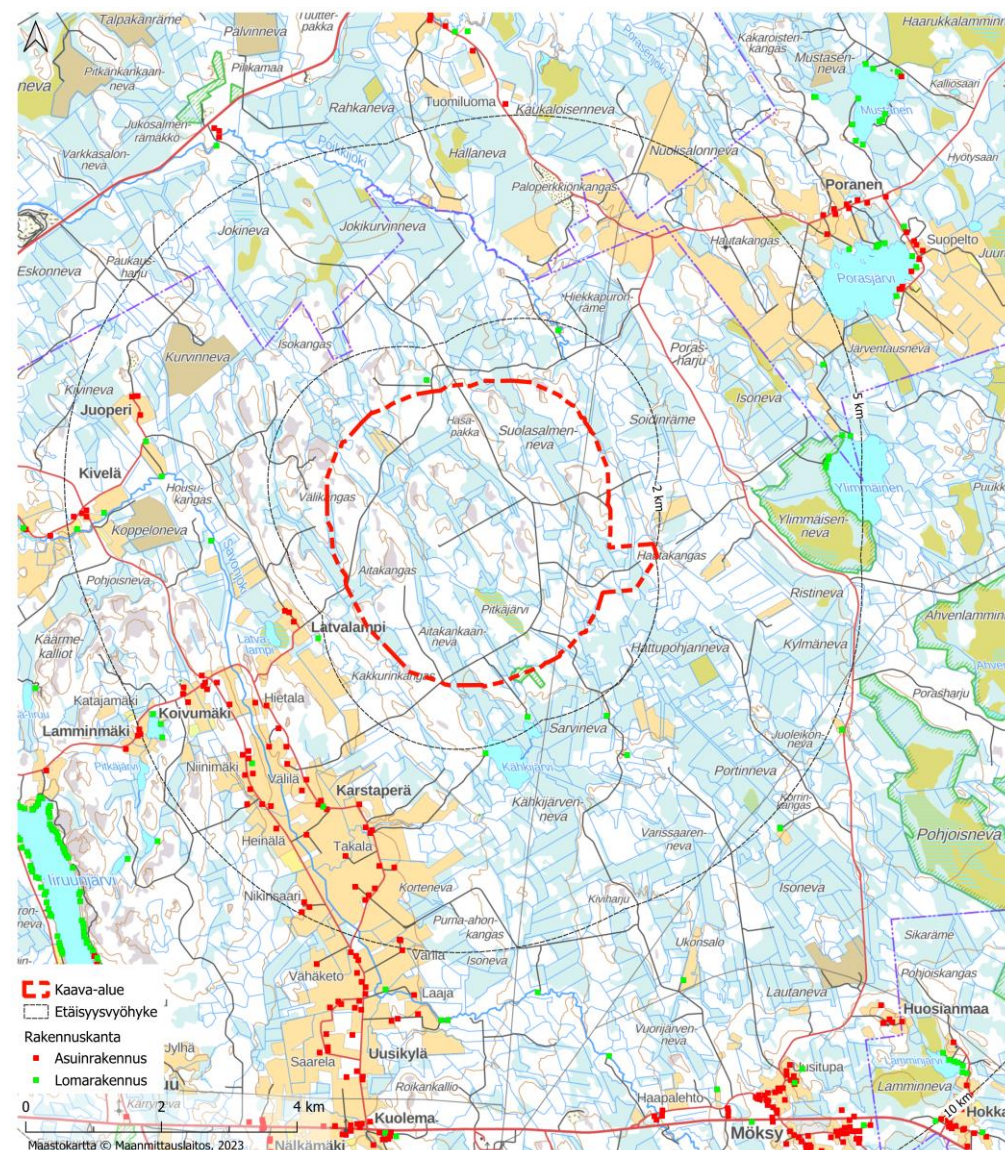
Suunnittelualueelta halkoo Fingridin 3 x 400 kv voimajohtolinjat. Etelä-Pohjanmaalla on suunnitteilla merkittävä määrä uutta tuulivoimaa ja Fingrid on suunnittelemassa voimalinjojen täydentämistä, koska nykyiset kantaverkkoyhteydet eivät tule riittämään kaiken edelleen siirtämiseen sähkön loppukuluttajille Etelä-Suomeen. Hanketta koskeva Jylkkä – Alajärvi -voimalinjan ympäristövaikutusten arviointimenettely on valmistunut. Fingridin sivuston mukaan Lakeuslinjaksi nimetyn hankkeen jatkosuunnittelusta ja rakentamisesta päätetään YVA-menettelyn jälkeen ja alustavan aikataulun mukaan voimajohtolinjan rakentamisen edellyttämät maastotutkimukset ja yleissuunnittelu tehdään vuosina 2023–2024 ennen rakentamista (arvio 2025–27).

Kuva 8. Osayleiskaava-alueen raja- ja lähialueiden luontokohteet.

4.1 Asutus

Maanmittauslaitoksen maastotietokannan perusteella Suolasalmenharjun alueella on yksi pienikokoinen toimitilakäytössä oleva rakennus sekä yksi tuotantorakennus tai muu rakennus. Vakituisten asuinrakennusten ja tuulivoimaloiden väliseksi etäisyydeksi pyritään saamaan vähintään 2 kilometriä. Alustavalla osayleiskaava-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevien rakennusten käyttötarkoitukset tarkistetaan Alajärven rakennusvalvonnasta. Lähin asutus on keskittynyt alueen lounaispuolelle sijoittuviin Koivumäen ja Karstaperän kyliin. Iruunjärven rannoilla on tiivistä loma-asutusta, johon on hanke-alueelta matkaa viitisen kilometriä. Tuulivoimapuiston katsotaan sijoittuvan riittävän etäälle nykyisestä ja kaavoitetusta asutuksesta, eikä alueelle kohdistu asumiseen liittyviä maankäytön kehittämispaineita (Kuva 9).

Kuva 9. Osayleiskaava-alueen rajausta sekä lähialueiden asuinrakennukset ja loma-asunnot.

5 Osallistuminen

5.1 Osalliset

Alueidenkäyttölain 62 § mukaan kaavoitukseen osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua, kirjallisesti tai suullisesti, mielipiteensä asiasta. Kaavan keskeiset osalliset on kuvattu viereisessä taulukossa.

Yleiskaava- ja YVA-menettelyprosessi toteutetaan tiiviissä yhteistyössä eri viranomaisten kanssa. YVA-menettelyyn liittyen perustettiin myös seurantar ryhmä, joka kokoontui kaksi kertaa prosessin aikana. Seurantaryhmässä käsiteltiin myös yleiskaavan tilannetta.

5.2 Miten suunnitteluun voi osallistua?

Osalliset voivat jättää mielipiteitä OAS-vaiheessa sekä kaavan luonnosvaiheessa. Kaavaehdotusvaiheessa on mahdollista jättää muistutuksia.

Suunnitteluun voi osallistua myös yleisötilaisuuksissa. Hankkeeseen liittyen on toteutettu lisäksi asukaskysely.

Kaupungin viranhaltijoihin, hankkeesta vastaavaan ja kaavaa laativaan konsulttiin on mahdollista olla yhteydessä koko suunnitteluprosessin ajan. Yhteystiedot löytyvät tämän osallistumis- ja arviointisuunnitelman lopusta.

5.3 Tiedonsaanti ja osallistumisen mahdollisuudet prosessin erivaiheissa

Osayleiskaavan vireilletulosta, kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen nähtävillä olosta sekä kaavan voimaantulosta tiedotetaan Alajärven kaupungin internet-sivuilla www.alajarvi.fi. Torstai-lehdessä tiedotetaan osayleiskaavan vireilletulosta, kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen nähtävillä olosta sekä kaavan hyväksymisestä.

Yleiskaavan keskeisiä osallisia ovat ainakin seuraavat tahot:

- **Maanomistajat**
- **Ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa:**
 - Kaavan vaikutusalueen asukkaat ja loma-asukkaat sekä vuokralaiset
 - Yritykset (mm. matkailuyritykset) ja niiden työntekijät
 - Laitokset ja niiden käyttäjät
 - Elinkeinojen harjoittajat
- **Viranomaiset ja hankkeessa niihin verrattavat yritykset ja keskeiset yhteisöt:**
 - Etelä-Pohjanmaan, Keski-Suomen ja Keski-Pohjanmaan ELY-keskukset
 - Etelä-Pohjanmaan, Keski-Suomen ja Keski-Pohjanmaan liitot
 - Seinäjoen museot alueellisena vastuumuseona
 - Naapurikunnat (mm. Vimpeli, Perho, Kyyjärvi)
 - Puolustusvoimat
 - Metsähallitus
 - Suomen metsäkeskus
 - Luonnonvarakeskus (Luke)
 - Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos
 - Finavia
 - Traficom
 - Fingrid Oyj
- **Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:**
 - Vaikutusalueen kyläyhdistykset
 - Vaikutusalueen metsästysseurat
 - Yrittäjäyhdistykset
 - Luonnonsuojelupiirit
 - Lintutieteellinen yhdistys
 - Vaikutusalueen metsänhoitoyhdistykset
 - Tiekunnat

6 Vaikutusten arviointi

Kaavaa laadittaessa selvitetään tarpeellisessa määrin suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset tehdään koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Vaikutusten arviointi tapahtuu alueidenkäyttölain ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisesti (AKL 9 §, MRA 1 §) osana kaavaprosessia. Vaikutusten selvittäminen perustuu suunnittelualueelta käytössä oleviin perustietoihin, selvityksiin, maastokäynteihin sekä viranomaisten lausuntoihin ja osallisten jättämiin huomautuksiin. Vaikutukset arvioidaan liittyen:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
 - 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
 - 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
 - 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
 - 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön
- Lisäksi arvioidaan yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa.

6.1 Kaavoitus- ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen

Suolasalmenharjun tuulivoimahankkeeseen liittyen sovelletaan YVA-menettelyä. Ympäristövaikutusten arviointi laaditaan YVA-lain (252/2017) ja asetuksen (277/2017), sekä maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) ja -asetuksen (895/1999) edellyttämässä laajuudessa. YVA-menettelyssä laadittava YVA-ohjelma pyrittiin asettaa nähtäville samaan aikaan kaavoitusta koskevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) kanssa. YVA-selostus asetettiin samaan aikaan nähtäville kaavoituksen valmisteluvaiheen aineiston kanssa. Hanketta koskevasta YVA-menettelystä saa tietoa kaupungin ja ympäristöhallinnon Internet-sivustojen kautta.

Yleiskaavan vaikutusten arviointi perustuu pääosin YVA-menettelyn tuloksiin. Laadittavien selvityksien sisältö on kuvattu tarkemmin hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa.

YVA-menettelyn yhteydessä on laadittu luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukainen Natura-arviointi. Natura-arvioinnissa tarkasteltiin hankkeen vaikutuksia Pohjoisnevan (FI0800012, SAC), Hötölamminnevan (FI1001011, SAC), Patanajärvenkankaan (FI1001003, SAC) ja Käärmekallioiden (FI0800091, SAC) Natura 2000 -alueisiin.

Hankkeeseen liittyen tehdään seuraavat selvitykset:

- **Luonto**
 - Kasvillisuus ja luontotyyppiselvitys
 - Linnustonselvitykset
 - Pesimälinnusto
 - Muuttolinnusto
 - Päiväpetolintutarkkailu
 - Metsojen soidinpaikat
 - Pöllöselvitys
 - Törmäysmallinnus
 - Eläimistöön liittyvät selvitykset
 - Nisäkkäiden lumijälkilaskenta
 - Erillinen metsäpeuraselvitys olemassa olevaan aineistoon perustuen
 - EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) mukaisen lajiston selvitykset
 - Lepakoiden detektoriselvitys
 - Liito-orava
 - Viitasammakko
 - Luonnonsuojelulain (9/2023) 35 §:n mukainen Natura-arviointi:
 - Pohjoisneva
 - Hötölamminneva
 - Patanajärvenkangas
 - Käärmekalliot

Maisema- ja kulttuuriympäristö

- Havainnekuvat
- Näkyvyysanalyysit
- Arkeologinen selvitys

- **Sidosryhmähaastattelut ja asukaskysely**
- **Melu- ja varjostusselvitys**
- **Sähkönsiirron ympäristöselvitys**

7 Suunnittelun vaiheet

Suunnitteluprosessin osallistumismahdollisuudet eri vaiheissa ja prosessin alustava aikataulu on esitetty alla olevassa kaaviossa. Aikataulua tarkennetaan tarvittaessa kaavoitusprosessin edetessä.

Aloituvaihe talvi/2022- kevät/2023

- Kaava kuulutettiin vireille tulleeaksi 29.3.2023
- OAS-asetettiin nähtäville (29.3.–28.4.2023) ja päivitetty OAS 2.5.-23.5.2024
- yleisötilaisuus oli 11.4.2023 ja myös päivitetystä OAS:sta sai jättää mielipiteitä

Valmisteluvaihe kesä/2023-syksy/2024

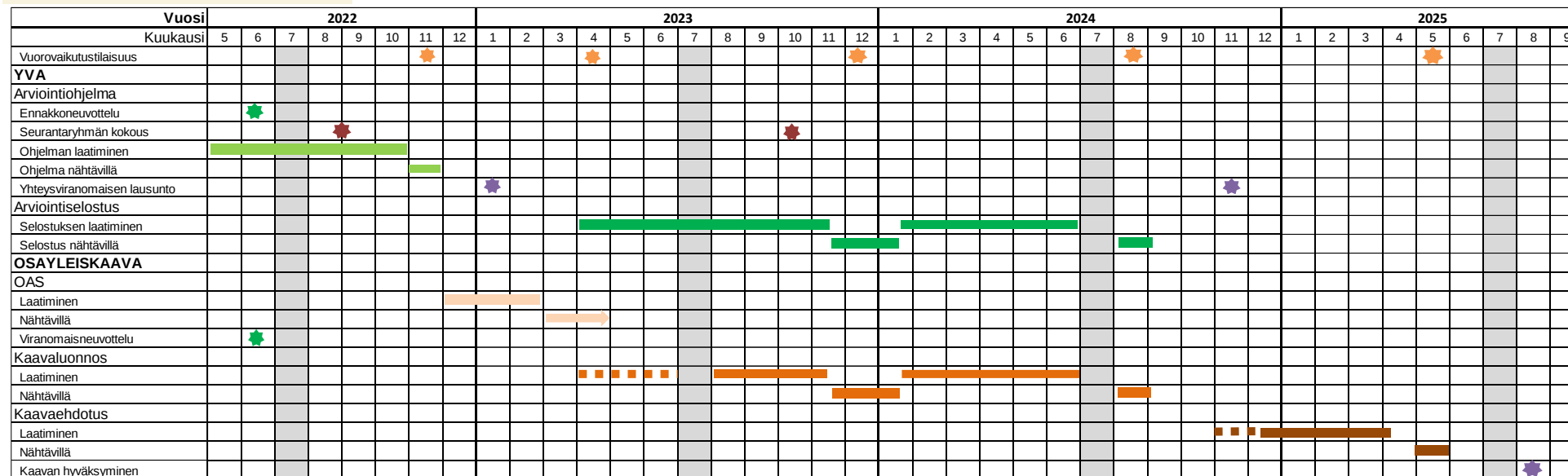
- Kaavaluonnoksen ja YVA-selostuksen valmistelu
- 1. kaavaluonnos ja YVA-selostus (VE0 ja VE1) asetettiin nähtäville (29.11.2023-26.1.2024), osalliset voivat jättää mielipiteitä ja järjestettiin yleisötilaisuus 13.12.2023
- 2. kaavaluonnos ja YVA-selostus (täydennetty VE2) asetettiin nähtäville (07.08.-06.09.2024) ja järjestettiin yleisötilaisuus 20.8.2024
- osalliset voivat jättää mielipiteitä

Ehdotusvaihe talvi/2024-kevät/2025

- Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä 6.11.2024
- Kaavaehdotuksen valmistelu saadun palautteen perusteella
- Kaavaehdotus asetetaan nähtäville
 - osalliset voivat jättää muistutuksia

Hyväksymismenettely syksy/2025

- Ehdotusvaiheen palautteen käsittely ja vastineet
- Mikäli merkittäviä muutostarpeita ei ilmene, kaava etenee hyväksymismenettelyyn
 - kaupunginvaltuuston päätöksestä on 30 vrk valitus-aika

8 Yhteystiedot

Kaupungin edustaja: Alajärven kaupunki Kirsi Haapa-aho kaavoituspäällikkö p. 044 297 0264 kirsi.haapa-aho@alajarvi.fi	Kaavaa laativa YVA-menettelyn konsultti: Sweco Finland Oy Sanukka Lehtiö kaavoitusarkkitehti, YKS-446 p. 050 3161 277 sanukka.lehtio@sweco.fi	Hankkeesta vastaava: Pohjan Voima Oy Tomi Mäkipelto toimitusjohtaja p. 050 370 4092 tomi.makipelto@pohjanvoima.fi
Palaute kuulemisten yhteydessä: Yleiskaavaa koskevat asiakirjat pidetään kuulemista varten selattavana Alajärven kaupunginkirjastossa (Kirkkotie 7) sekä kaupungin kotisivuilla www.alajarvi.fi (Asuminen ja ympäristö>Kaavoitus ja maankäyttö>Vireillä olevat kaavat). Mielipiteet kaavasta tulee toimittaa ennen nähtävillä oloajan päättymistä kirjallisesti joko sähköpostitse kirjaamo@alajarvi.fi tai postitse osoitteella Alajärven kaupunki/Kirjaamo, Alvar Aallon tie 1, 62900 ALAJÄRVI. Viestin otsikkoon/kirjekuoreen merkintä "mielipide Suolasalmenharjun tuulivoimaosayleiskaavasta".		

Tietoa kaavoituksesta on saatavissa kaupungin internet-osoitteesta www.alajarvi.fi (Asuminen ja ympäristö>Kaavoitus ja maankäyttö>Vireillä olevat kaavat).